

Stellingen

Behorende bij het proefschrift *'Grondwet en eerlijk proces. Een onderzoek naar de eventuele meerwaarde van het opnemen van het recht op een eerlijk proces in de Nederlandse Grondwet'* van B.J.G. Leeuw

1. De terughoudendheid van de Nederlandse rechter om een ruimere bescherming aan EVRM-rechten te geven dan het EHRM biedt, is vanuit het oogpunt van de huidige constitutionele verhoudingen in Nederland weliswaar begrijpelijk, maar staat op gespannen voet met het aan het EVRM ten grondslag liggende subsidiariteitsbeginsel.
2. De wijze waarop de Britse rechterlijke macht met gebruik van de Human Rights Act de doorwerking en realisatie van het EVRM binnen de nationale rechtsorde vormgeeft en zichtbaar maakt, dient als waardevol voorbeeld voor de Nederlandse rechterlijke macht.
3. De meerwaarde van het opnemen van het recht op een eerlijk proces in de Grondwet moet vooral gezocht worden in de wijze waarop rechterlijke oordelen tot stand komen, en niet zozeer in een verandering van het oordeel van de rechter over de mogelijke veroordeling van de verdachte in de concrete strafzaak.
4. Het EHRM levert een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van fundamentele rechten in Europa, maar kan gezien zijn positie als internationaal gerecht slechts beperkt bescherming bieden.
5. Een goede dialoog en samenwerking tussen de nationale rechter en het EHRM vereist meer dan het enkel transformeren van uitspraken van het EHRM naar de nationale rechtspraak. Nationale rechters dienen ook zelf een actieve bijdrage te leveren aan de inhoudelijke ontwikkeling van de rechten van het EVRM en de vormgeving ervan in het nationale recht.

6. De positie van de verdachte in het strafproces kan niet enkel worden bekeken aan de hand van aanwezige wettelijke voorschriften en verdedigingsrechten. De mate waarin de verdachte deze voorschriften en rechten effectief kan uitoefenen, wordt sterk bepaald door financiële overwegingen en de werkwijze van justitiële autoriteiten.
7. Het belang van (goed uitgevoerd) rechtsvergelijkend onderzoek wordt onderschat.
8. De discussie over de aflegging van de eed of belofte door de leden van de Staten-Generaal tijdens de inhuldiging van koning Willem-Alexander toont aan dat ook op dit punt de Grondwet dient te worden aangepast. Indien het noodzakelijk wordt geacht dat alle Kamerleden de eed of belofte afleggen, moet de Grondwet hierover duidelijkheid verschaffen.
9. De mate waarin strafbaarstellingen in de praktijk worden toegepast behoort niet bepalend te zijn bij de afweging of dergelijke strafbaarstellingen dienen te worden geschrapt.
10. Indien het toetsingsverbod van artikel 120 Grondwet wordt afgeschaft, dient de Tweede Kamer niet langer een rol te spelen bij de benoemingsprocedure voor nieuwe leden van de Hoge Raad zodat politieke beïnvloeding wordt voorkomen.
11. De toenemende nadruk in het betaalde voetbal op het spelen met 'eigen jeugd' is toe te juichen. De term 'eigen jeugd' dient echter niet te worden gebruikt voor spelers die pas op de leeftijd van zestien of zeventien jaar (vanuit bijvoorbeeld Denemarken) bij een club komen spelen.